

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/79/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2515204550
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 07. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Behranová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2025:2515204550.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Eva Behranová a sudkýň: JUDr. Dominika Horváthová a JUDr. Ľubica Spálová v spore žalobcov: 1. A. B., C. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XXX/X, XXX XX A. E. F., 2. A. G. B., C. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XXXX/XX, XXX XX H., 3. I. J. J., C. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XXXX/XX, XXX XX H., 4. A. A. J., C. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXXX/XXX, XXX XX D., 5. K. L. J., C. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. A. N. XXXX/X, XXX XX D., 6. K. J., C. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXXX/XX, XXX XX D., 7. D. B., C. B., nar. XX.X.XXXX, bytom D. XXXX/X, XXX XX D., žalobcovia zastúpení: Mgr. Zdenka Rusnáková, advokátka so sídlom M. Waltariho 7, 921 01 Piešťany, proti žalovanej: A. J., C. B., nar. XX.X.XXXX, bytom F. XXXX/XXX, XXX XX D., zastúpená: Advokátska kancelária Mojžiš a partneri, s. r. o., so sídlom Sasinkova 10, 811 08 Bratislava, IČO: 35892994, o určenie, že pohľadávka patrí do dedičstva, na odvolanie žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. PN-6C/179/2015-468 zo dňa 09. januára 2024, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch I. a III. potvrdzuje.

II. Žalobcom ako spoločne a nerozdielne oprávneným sa priznáva voči žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie vo výroku I. určil, že pohľadávka voči žalovanej v sume 44 000 eur patrí do dedičstva po poručiteľovi K. B., rodenému B., narodenému dňa XX. XXXX XXXX, naposledy bytom F. XXXX/X, D., zomrelom dňa XX. XXXXX XXXX. Výrokom II. zastavil konanie o zaplatenie sumy 44 000 eur. Výrokom III. priznal žalobcom (pôvodne označeným ako) v 3. až v 9. rade (teraz 1. až 7.) ako spoločne a nerozdielne oprávneným proti žalovanej nárok na náhradu trov konania o určenie, že pohľadávka patrí do dedičstva, v plnom rozsahu a výrokom IV. rozsudku priznal žalovanej proti žalobcom (pôvodne označeným ako) v 3. až v 9. rade (teraz 1. až 7.) ako spoločne a nerozdielne povinným nárok na náhradu trov konania o zaplatenie sumy 44 000 eur v plnom rozsahu.

1.1. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil poukazom na ustanovenia § 77 ods. 1, § 78 ods. 1 a 2, § 137, § 144, § 145 ods. 2, § 146 ods. 1, § 153 ods. 1 až 3, § 185 ods. 1, § 191 ods. 1, § 460, § 470 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (v ďalšom texte „C. s. p.“), § 212 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (v ďalšom texte „C. m. p.“), § 37 ods. 1, § 38 ods. 1 a 2, § 39, § 107 ods. 1 a 2, § 451 ods. 1 a 2, § 457, § 853 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (v ďalšom texte „Občiansky zákonník“), § 80, § 175b, § 175y, zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej ako len „OSP“).

1.2. Súd prvej inštancie zistil, že žalobcovia a žalovaná sú dedičmi K. B., ktorý zomrel XX. XXXXX XXXX. Konštatoval, že žaloba o určenie, že pohľadávka poručiteľa voči žalovanej patrí do dedičstva,

je prípustná, pretože dedičia tvoria nútené procesné spoločenstvo a majú naliehavý právny záujem na tomto určení vzhľadom na prebiehajúce dedičské konanie. Zo znaleckého posudku MUDr. Moniky Gregorovej z roku 2015 a z lekárskeho nálezov A. O. P. z roku 2012 zistil, že K. B. trpel od roku 2012 duševnou poruchou, ktorá ho robila neschopným vykonávať právne úkony súvisiace so správou financií a majetku. Znalkyňa konštatovala, že išlo o nevyliciteľnú a trvalú demenciu stredne ťažkého stupňa, ktorá si vyžadovala 24-hodinovú starostlivosť a robila ho neschopným vykonávať akékoľvek právne úkony. Dňa 19. marca 2013 K. B. uzavrel s D. H., G. zmluvu o neviazanom termínovanom vklade vo výške 44 000 eur, pričom pôvodná žalobkyňa v 2. rade (K. J., ktorá v priebehu prvoinštančného konania zomrela) bola spoludisponentkou účtu. Peniaze na vklade pochádzali z úspor poručiťela. Dňa 07. mája 2013 K. B. požiadal o zrušenie vkladu a zaslanie peňazí šekovou poukážkou. V ten istý deň bolo z vkladu prostredníctvom D. F. B. D. D. X vybraných 11 000 eur. Dňa 20. mája 2013 mu bola vyplatená zvyšná suma 33 129,78 eura prostredníctvom šekovej poukážky. Uvedené výbery boli preukázané potvrdeniami predloženými žalovanou. V čase výberu peňazí trpel poručiťel K. B. vážnou duševnou poruchou (Alzheimerova demencia, organický psychosyndróm a paranoidno-halucinatórny syndróm), problémami pohybového aparátu a častou dezorientáciou, čo mu znemožňovalo samostatné jednanie (uvedené potvrdzujú znalecké posudky a lekárske správy, ako aj žiadosť samotnej žalovanej o opatrovateľský príspevok z marca 2014). Súd prvej inštancie dospel k záveru, že K. B. musel byť pri preberaní peňazí v sprievode inej osoby, pričom spoludisponentka vkladu bola v tom čase ťažko chorá a nemohla mu pomôcť. Pri výbere finančnej hotovosti bola fyzicky prítomná žalovaná, čo vyplýva z jej vlastných vyjadrení, ako aj z výpovedí K. B. a pôvodnej žalobkyne 2. pred vyšetrovateľom. Žalovaná sama uviedla, že sa o otca starala, sprevádzala ho k lekárom, pomáhala mu s hygienou a vybavovaním agendy, vrátane finančných záležitostí. Napriek tomu, že žalovaná v priebehu rôznych konaní uvádzala rôzne sumy peňazí (40 000, 33 000 alebo 30 000 eur), ktoré jej mal otec darovať, a dokonca pred vyšetrovateľom tvrdila, že si peniaze neponechala, súd vyhodnotil tieto rozpory ako nedôveryhodné a účelové, s cieľom vyhnúť sa trestnému stíhaniu alebo ovplyvniť konanie. Tvrdenia o spotrebovaní peňazí K. B. na pomník a pohreb manželky boli taktiež vyvrátené, pretože ani žalovaná, ani K. B. ich v roku 2014 nespomenuli. Súd prvej inštancie ustálil, že poručiťel za svojho života daroval žalovanej sumu 44 000 eur z peňazí, ktoré mal zo zrušeného neviazaného termínovaného vkladu vo výške 44 129,78 eura s príslušenstvom. Konštatoval, že nemohol neprihliadnuť na vyjadrenie poručiťela pred vyšetrovateľom v roku 2014, že daroval peniaze svojej dcére (žalovanej) za to, že ho doopatrjuje.

1.3. Súd prvej inštancie uzavrel, že vzhľadom na preukázanú duševnú poruchu K. B. v čase disponovania s finančnými prostriedkami zo zrušeného vkladu, je darovacia zmluva, na základe ktorej mala žalovaná získať finančné prostriedky absolútne neplatná podľa § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pretože K. B. nebol v čase jej uzatvorenia spôsobilý na právne úkony. Zmluva je neplatná aj podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pretože K. B. pod vplyvom duševnej choroby nemohol konať slobodne a vážne. Súd prvej inštancie konštatoval neplatnosť darovacej zmluvy aj podľa § 39 Občianskeho zákonníka z dôvodu rozporu s dobrými mravmi, pretože žalovaná musela mať vedomosť o vážnom zdravotnom stave svojho otca, napriek tomu s ním uzatvorila darovaciu zmluvu, na základe ktorej sa stala vlastníčkou veľkej sumy peňazí. V dôsledku neplatnosti darovacej zmluvy vzniklo žalovanej bezdôvodné obohatenie vo výške 44 000 eur už v okamihu prevzatia peňazí v období od 07. mája 2013 do konca roka 2013. Tým jej vznikla zákonná povinnosť toto bezdôvodné obohatenie vrátiť do dedičstva po K. B.. Žalovaná strana netvrdila, že by tieto peniaze poručiťelovi vrátila, čím by si splnila záväzok z bezdôvodného obohatenia vyplývajúceho z neplatnej darovacej zmluvy. Tvrdenie žalovanej o zameniteľnosti peňazí bolo irelevantné, pretože nebolo podstatné, či peniaze minula, ale to, či si splnila svoj záväzok. Na splnenie peňažného záväzku stačí zaplatiť príslušnú sumu, bez ohľadu na konkrétne bankovky alebo mince.

1.4. Argumentáciu žalovanej, že žalobný petit v určovacej časti bol nedostatočne identifikovaný, súd prvej inštancie odmietol ako neopodstatnenú. Poukázal na to, že platobné rozkazy a rozsudky znejúce na plnenie tiež neobsahujú právny dôvod povinnosti, no napriek tomu sú exekučným titulom. Právoplatný výrok, že pohľadávka patrí do dedičstva, je dostatočný pre následné prejednanie v dedičskom konaní, pričom právny dôvod a okolnosti vzniku pohľadávky sú uvedené v odôvodnení rozsudku. Súd tiež zdôraznil, že povinnosť vydať bezdôvodné obohatenie vzniká okamihom jeho vzniku a splatnosť pohľadávky je ponechaná na veriteľa, ktorý vyzve povinného. Neuvedenie splatnosti pohľadávky ju nerobí nedostatočne identifikovanou a zisťovanie okamihu vzniku bezdôvodného obohatenia nebolo pre rozhodnutie súdu v tomto prípade potrebné.

1.5. Námieta premlčania pohľadávky bola súdom prvej inštancie vyhodnotená ako za nedôvodná. K výberu peňažných prostriedkov došlo v máji 2013 a poručiteľ zomrel v marci 2015. Vzhľadom na jeho zdravotný stav mu nezačala plynúť dvojročná subjektívna premlčacia lehota. Žaloba bola doručená súdu v júni 2015, teda v trojročnej objektívnej premlčacej dobe. Subjektívna premlčacia lehota mohla začať plynúť dedičom najskôr dňom smrti poručiteľa. Konanie začalo necelé dva mesiace po smrti poručiteľa, dvojročná subjektívna premlčacia lehota bola zachovaná. Súd nevykonal výsluch žalovanej, pretože predtým už raz odročil pojednávanie na jej žiadosť kvôli zdravotnému stavu. Na poslednom pojednávaní jej právny zástupca opäť ospravedlnil jej neprítomnosť zo zdravotných dôvodov a navrhol jej výsluch, hoci tento dôkaz mohol byť navrhnutý oveľa skôr. Súd usúdil, že výsluch žalovanej by v danom štádiu konania neprispel k zisteniu skutkového stavu, pretože žalovaná chcela opätovne meniť svoje tvrdenia o nakladaní s finančnými prostriedkami a predkladať dôkazy, ktoré neboli predložené priamo na pojednávaní. Súd považoval za neprípustné opakované odročovanie pojednávaní z dôvodu zdravotného stavu žalovanej a zdôraznil, že právo byť vypočutý nie je neobmedzené. Tvrdené skutočnosti bolo možné preukázať aj inak ako výsluchom strany sporu. Obavy z ochorenia COVID-19 neboli súdom akceptované ako dôvod neúčasti, keď opatrenia boli zrušené a žalovaná sa mohla dostať s respirátorom. Súd nepripustil ani žalovanou stranou navrhované dôkazy na preukázanie tvrdení o spotrebovaní finančných prostriedkov poručiteľom, pretože tieto dôkazy mali byť predložené oveľa skôr a neboli predložené ani na poslednom pojednávaní, aj keď nimi žalovaná disponovala. Súd to považoval za účelové s cieľom dosiahnuť ďalšie odročenie pojednávania. Súd zamietol návrhy žalobcov na vykonanie ďalších dôkazov, konkrétne lekárskej správy A. P. z 21. februára 2014, spisu ÚPSVaR na meno poručiteľa a spisu OR PZ v TT, odboru kriminálnej polície, 3. oddelenia vyšetrovania Piešťany, ČVS: ORP-943/3/VY-TT-2014. Dôvodom bolo, že podstatný obsah lekárskej správy bol už súčasťou znaleckého posudku, ktorý tvoril prílohu žaloby. Podobne, rozhodnutie vyšetrovateľa s uvedeným ČVS bolo tiež prílohou žaloby a fotokópia spisu ÚPSVaR bola súdu doručená žalujúcou stranou už 14. februára 2022 a nachádzala sa v spise. Súd teda vyhodnotil navrhované dôkazy ako nadbytočné, pretože ich podstatná časť už bola v súdnom spise. Súd poukázal na opodstatnenosť sudcovskej a zákonnej koncentrácie konania, najmä v prípadoch, keď strana sporu priebežne mení skutkové tvrdenia alebo postupne predkladá dôkazy s cieľom oddialiť rozhodnutie alebo hľadať dôkazy vo svoj prospech, hoci ich mohla predložiť skôr. Zdôraznil, že ak by súd pripustil každý dôkaz navrhnutý na pojednávaní, súdne spory by sa mohli neúmerne predlžovať. Súd má navyše výlučné právo rozhodnúť, ktoré navrhované dôkazy vykoná a ktoré nie, v súlade s § 185 ods. 1 C. s. p.

1.6. K tvrdeniu žalovanej, že súd mal bez označenia právneho dôvodu kvalifikovať nárok žalobcov tak, ako ich žalobca právne neoznačil, prvoinštančný súd uviedol, že predmetom sporu boli dva žalobné nároky: určenie, že pohľadávka patrí do dedičstva, a zaplatenie sumy 44 000 eur. V časti druhého žalobného nároku žalobcovia vzali žalobu späť, pričom prvý nárok doplnili o dátum úmrtia poručiteľa, žalobcovia teda len disponovali so žalobou. Súd zdôraznil, že má právo vyzvať stranu sporu na upresnenie procesných úkonov. Predbežné právne posúdenie konajúcim súdom na pojednávaní je riadnym zákonným postupom podľa § 181 ods. 1 C. s. p. a je výlučne v kompetencii súdu, ako právne posúdi žalobu alebo iné úkony. Súd nevedel presne určiť, aké konkrétne kvalifikovanie nároku mal právny zástupca na mysli a v čom by mal byť postup súdu nesprávny. Súd sa vyjadril aj k výhrade právneho zástupcu žalovanej, že súd mal pred otvorením pojednávania pripravené predbežné právne posúdenie, tak, že príprava sudcu na pojednávanie zahŕňa aj poznámky vrátane predbežného právneho posúdenia, ktoré považuje za najpravdepodobnejšie. Existencia takýchto poznámok neznamena, že súd po prednesoch strán nezaujme iné právne posúdenie.

1.7. 1.7. Vykonaným dokazovaním mal prvoinštančný súd za dostatočne preukázané, že poručiteľ bol v čase svojej smrti nositeľom pohľadávky voči žalovanej na vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 44 000 eur z neplatnej darovacej zmluvy z roku 2013. K bezdôvodnému obohateniu došlo už okamihom poskytnutia finančných prostriedkov žalovanej. Nebolo preukázané, že by žalovaná tieto prostriedky vrátila, súd preto vyhovel žalobe o určenie, že pohľadávka patrí do dedičstva, ako skutkovo a právne dôvodnej (I. výrok). Vzhľadom na to, že žalobcovia (pôvodne – označenie v prvoinštančnom rozsudku) v 3. až 8. rade vzali žalobu späť v časti týkajúcej sa zaplatenia sumy 44 000 eur pred otvorením prvého pojednávania a žalobca (pôvodne – označenie v prvoinštančnom rozsudku) v 9. rade s tým súhlasil, súd konanie v tejto časti zastavil (II. výrok) podľa § 145 ods. 2 C. s. p. v spojení s § 77 ods. 1 C. s. p.

1.8. 1.8. Ďalšie argumenty strán sporu prvoinštančný súd považoval za nerozhodné pre rozhodnutie vo veci samej. Uviedol, že v súlade s judikatúrou národných aj nadnárodných súdov nemusí súd odpovedať na všetky otázky nastolené stranami, ale len na tie, ktoré majú podstatný význam a objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez zachádzania do zbytočných podrobností.

1.9. 1.9. Predmetom sporu boli dva rôzne žalobné nároky, súd prvej inštancie preto rozhodol o nároku na náhradu trov konania samostatne pre každý z nich. Žalobcovia (pôvodne) v 3. až 9. rade boli plne úspešní v konaní o určenie, že pohľadávka patrí do dedičstva, a súd im priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu (III. výrok) podľa § 255 ods. 1 C. s. p., keď nezistil žiadny dôvod pre výnimočné nepriznanie náhrady trov podľa § 257 C. s. p. Naopak, žalobcovia (pôvodne) v 3. až 9. rade procesne zaviniли zastavenie konania o zaplatenie sumy 44 000 eur. Preto priznal žalovanej proti nim nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu (IV. výrok) podľa § 256 ods. 1 C. s. p., pričom tiež nezistil žiadny dôvod hodný osobitného zreteľa podľa § 257 C. s. p..

2. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I. a III. napadla v zákonom stanovenej lehote odvolaním žalovaná z dôvodov, že neboli splnené procesné podmienky (§ 365 ods. 1 písm. a) C. s. p.), súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b) C. s. p.), konanie má konanie inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. d) C. s. p.), súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 365 ods. 1 písm. e) C. s. p.), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) C. s. p.), zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené (§ 365 ods. 1 písm. g) C. s. p.) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) C. s. p.).

2.1. V dôvodoch odvolania žalovaná uviedla, že súd prvej inštancie nesprávne posudzoval procesné podmienky prípustnosti koexistencie žalobných petitov zvolených žalobcami s dôsledkami neexistencie naliehavého právneho záujmu na určenie v kombinácii s nesprávnym právnym názorom. Žalobcovia uplatnili zložený žalobný petit, ktorý zahŕňal nárok na určenie a nárok na plnenie, bez toho, aby požadovali ich eventualitu. Počas celého konania, od 26. júna 2015 do 9. januára 2024, koexistencia týchto dvoch nárokov bránila súdu dospieť k záveru o existencii naliehavého právneho záujmu na určenie. Súd si v bode 27 svojho odôvodnenia protirečil, keď uviedol, že naliehavý právny záujem netreba preukazovať, no zároveň tvrdil, že je daný povahou konania. Súd navyše nedostatočne zohľadnil celý obsah zloženého žalobného petitu a nevyrovnal sa s dôsledkami koexistencie konkurujúcich nárokov. Naliehavý právny záujem musí byť daný v ktoromkoľvek štádiu konania. Ustanovenie § 137 C.s.p. nie je len deskriptívne, ale normatívne definuje podmienky prípustnosti, vrátane existencie naliehavého právneho záujmu pri určovacej žalobe. Právna doktrína stanovuje, že žalobný nárok na plnenie konzumuje určovací nárok, čo znamená, že pri súbehu týchto nárokov sa naliehavý právny záujem na určenie nepriznáva, ak ide o rovnaký právny základ. Preto, ak žalobcovia žiadali zaplatenie 44 000 eur (nárok na plnenie), nemohli mať naliehavý právny záujem na určenie, že táto pohľadávka patrí do dedičstva, pretože určovacia požiadavka je v takom prípade len predbežnou otázkou. Súd bol povinný už pri podaní žaloby zistiť nespĺnenie podmienky preukázania naliehavého právneho záujmu, čo pretrvávalo až do 9. januára 2024, keď žalobcovia svoj nárok na plnenie procesne súladne vzali späť. Z procesného hľadiska v čase podania žaloby bol súd povinný podľa § 103 OSP skúmaním podmienok konania dospieť k nesplneniu podmienky preukázania naliehavého právneho záujmu na požadovanom určenie pre koexistenciu nároku na plnenie. Existencia nároku na plnenie bola od 26. júna 2015 do vyhlásenia rozsudku procesnou prekážkou pre uplatnenie určovacieho nároku.

2.2. Žalovaná ďalej namietla, že súd jej znemožnil uplatňovať procesné práva tým, že nezohľadnil jej vek a sociálne postavenie podľa článku 6 ods. 2 Základných princípov C. s. p.. Odmietol vypočítať 75-ročnú žalovanú a prijať jej dôkazné návrhy. Nezistil, ktoré listiny boli žalovanej skutočne doručené, a tak vyhlásenie o nevykonaní dôkazov je mátuce. V zápisnici, ani v rozsudku nie sú označené listinné dôkazy, ktoré boli žalovanej doručené, čo znemožňuje ich preskúmanie. Popis listín tvoriacich obsah dokazovania v bode 33 rozsudku zahŕňa aj dokumenty, ktoré preukázateľne žalovanej neboli doručené, ako napríklad podstatná časť dedičského spisu, fotokópia spisu UPSVaR na meno K. B., či podstatný obsah spisu OS Piešťany sp. zn. 9C/21/2014. Zápisnica z pojednávania len osvedčuje, že súd nevykonal žiadne dokazovanie listinami spôsobom podľa § 204 C. s. p. Je vylúčené právo strany na účasť na

dokazovaní, ak súd len predstiera dokazovanie bez možnosti poznania obsahu súkromných a verejných listín, znaleckých posudkov a častí iných spisov, ktoré tvoria podklady dokazovania. Súd neumožnil žalovanej výsluch ani vykonať dôkazy, ktoré chcela osobne vysvetliť, čím jej znemožnil brániť sa v jej sociálnom postavení. Žalovaná popiera nárok žalobcov a mala záujem osobne vypovedať, ale súd jej výpoveď posúdil ako nepotrebnú, hoci chcela vecne opísať, ako jej otec nakladal s finančnými prostriedkami, ktoré žalobcovia označili za tie, ktoré si mala žalovaná údajne privlastniť. Skutkový stav nie je náležite zistený, ak súd špekuluje o obsahu výpovede žalovanej bez toho, aby jej dal priestor na verný opis súžitia s poručiteľom, pričom jej nepriaznivo pripisuje nakladanie s finančnými prostriedkami bez dôkazu o tom, že by sa tieto mali dostať do jej dispozičnej sféry. Poručiteľ v súdom označenom období (7. mája až 20. mája 2013), kedy mohlo vzniknúť bezdôvodné obohatenie, uhradil vybudovanie pomníka vo výške 3 355,55 eura a vynaložil výdavky na rekonštrukciu domu vo výške 8 500 eur, čo sa dá preukázať dodávateľskými úhradami alebo znaleckým posudkom. Tieto dôkazy žalovaná dohľadávala mimo bežnej dokumentácie a predložila ich po prvom pojednávaní. Je neprijateľné, aby súd pripisoval majetkové prírastky žalovanej na úkor poručiteľa bez materiálneho dôkazu, najmä ak spoludisponentkou účtu bola (pôvodná – pozn. odvolacieho súdu) žalobkyňa v 2. rade. Žalovaná navrhla, aby súd objektivizoval svoje skutkové závery požiadanim banky o informácie o nakladaní s prostriedkami poručiteľa. Poukázala na to, že súd prvej inštancie nebol oprávnený hodnotiť výpovede žalovanej z trestného konania, kde vypovedala v postavení podozrivej, pretože jej procesné postavenie jej umožňovalo brániť sa bez toho, aby výpoveď mohla byť zneužitá v civilnom konaní. Súd založil svoje úvahy na neprijateľnom predpoklade, že všetky prostriedky poručiteľa si prisvojila žalovaná, a to bez posúdenia bežných aj neštandardných potrieb poručiteľa a osôb jemu blízkych. Je nenáležitá špekulácia, ak súd pri hodnotení dôkazov prisudzuje iný význam dokladom o osobe prijímateľa, ktoré osvedčujú príjemcu prostriedkov.

2.3. Súd prvej inštancie sa podľa žalovanej dopustil zásadného nesprávneho právneho posúdenia tým, že priznal existenciu naliehavého právneho záujmu žalobcov na určenie v situácii, keď si tí istí žalobcovia od tej istej žalovanej uplatňovali nárok na plnenie. Súd nebol oprávnený podriať nárok na určenie pod skutkovú podstatu bezdôvodného obohatenia bez toho, aby bezpečne zistil právny dôvod a konkrétne konanie, ktorým skutočne došlo k obohateniu žalovanej, a bez kvalifikovania obohatenia pod konkrétnu skutkovú podstatu vymedzenú v § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Súd si zásadne protirečí v právnom hodnotení v bode 83 rozsudku, kde tvrdí, že zistenie dátumu vzniku obohatenia nebolo pre spor relevantné, a zároveň v bode 88 hodnotí premlčanie, pre ktoré je nevyhnutné ustáliť čas vzniku obohatenia. V každom prípade ide o nezrozumiteľné právne hodnotenie. Súd v bode 87 nedostatočne vysvetlil, prečo nebola námietka žalovanej k nedostatočne identifikovanému nároku na pohľadávku s ohľadom na čas vzniku, dôvod a splatnosť, posúdená. Nie je zistiteľné, ako súd posudzoval účinky plynutia času, a je tajomné, ako má byť zabezpečená vykonateľnosť výroku o určenie pohľadávky bez ustálenia rozhodujúceho okamihu vzniku obohatenia a naplnenia konkrétnej skutkovej podstaty dôvodov obohatenia. Ak súd prenáša povinnosť ustálenia vzniku obohatenia na notára alebo exekútora, exekučný titul nebude obsahovať základnú náležitosť (deň vzniku obohatenia s určením lehoty na plnenie), a teda bude materiálne nevykonateľný. Čas vzniku obohatenia je neopomenuteľnou hmotnoprávnou náležitosťou určovacieho výroku, čo súvisí s právom žalovanej brániť sa účinkami plynutia času. Kontextuálne je možné vyvodiť, že súdu je ľahostajné, ako judikoval vznik pohľadávky, pretože neurčil jej definičné znaky, čím pripustil, že bez ohľadu na čas vzniku obohatenia bude zachovaný okamih začiatku plynutia objektívnej lehoty na uplatnenie nároku.

2.4. Žalovaná navrhla, aby súd v napadnutom výroku zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie, žalobu zamietol a priznal žalovanej plnú výšku nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie a trov odvolacieho konania.

3. Žalobcovia vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovanej uviedli, že žalovaná v odvolaní neuviedla žiadne nové a relevantné argumenty ani podklady, iba uviedla opakujúce sa tvrdenia, ktoré sú zmätočné a nepreukázané. V plnej miere sa stotožňujú s napadnutým rozsudkom, ako aj názormi uvedenými v odôvodnení rozsudku. Súd prvej inštancie správne dospel ku skutkovým zisteniam a správne právne vec posúdil. Žalobcovia nesúhlasia s námietkou žalovanej ohľadom nesprávneho posúdenia procesných podmienok koexistencie žalobných petítov a naliehavého právneho záujmu. Zdôraznili, že súd je viazaný obsahom žaloby, nie formuláciou. Poukázali tiež na späťvzatie časti žaloby, pričom zdôraznili, že žaloba bola podaná za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, a preto nie je možné uplatňovať procesné následky stanovené Civilným sporovým poriadkom. Odmietli tvrdenie žalovanej, že jej súd neumožnil

reagovať na predbežný právny názor alebo ju odmietol vypočuť, pretože jej právny zástupca bol prítomný a neboli splnené podmienky pre výsluch strany. Popreli, že by žalovanej neboli doručené dôležité listinné dôkazy, všetky v odvolaní spomínané dokumenty boli žalovanej doručené už skôr v priebehu konania. Žalobcovia k tvrdeniu žalovanej o jej záujme vypovedať poukázali na to, že žalovaná sama opakovane potvrdila, že disponovala finančnými prostriedkami poručiteľa vo výške 33 000 eur, a to aj napriek pôvodnému tvrdeniu o darovaní. Nové dôkazy (úhrada pomníka, výdavky na rekonštrukciu domu) predložené žalovanou v odvolaní považujú za neprípustné, pretože ich žalovaná nepredložila včas v priebehu súdneho konania napriek viacerým príležitostiam a poučeniu o sudcovskej koncentrácii konania. Žalobcovia zdôraznili, že je preukázané, že žalovaná disponuje finančnou čiastkou, ktorá patrila poručiteľovi, pričom ten od roku 2012 nebol spôsobilý na právne úkony týkajúce sa spravovania financií a majetku. Akékoľvek darovanie finančných prostriedkov žalovanej je preto neplatné od začiatku a žalovaná zneužila zdravotný stav poručiteľa. Tvrdenia žalovanej v odvolaní považujú za účelové a snažiace sa vyvolať dojem, že nebolo preukázané, že sa finančné prostriedky dostali do jej dispozičnej sféry, čo však žalovaná sama potvrdila. Žalobcovia navrhli odvolaciemu súdu, aby v celom rozsahu napadnutých výrokov potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a zaviazal žalovanú zaplatiť náhradu trov odvolacieho konania.

4. Ďalšie vyjadrenia odvolaciemu súdu doručené neboli.

5. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 C. s. p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 C. s. p.), oprávneným subjektom, stranou, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 359 C. s. p.), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 C. s. p.), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 C. s. p.) a že odvolateľka použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. a), b), d), e), f) a h) C. s. p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 C. s. p.) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 C. s. p.), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 C. s. p.), viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie, bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 C. s. p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C. s. p. a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 C. s. p.), a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej nie je dôvodné.

6. Predmetom konania pred súdom prvej inštancie bol nárok žalobcov uplatnený voči žalovanej, ktorým sa po čiastočnom späťvzati žaloby domáhali určenia, že pohľadávka voči žalovanej v sume 44 000 eur patrí do dedičstva po poručiteľovi K. B., narodenému XX. XXXX XXXX, zomrelému XX. XXXXX XXXX (v ďalšom texte „poručiteľ“).

7. Predmetom odvolacieho konania je v súlade s odvolacími dôvodmi uplatnenými žalovanou preskúmať správnosť postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorý napadnutým výrokom I. žalobe vyhovel a závislým výrokom III. priznal žalobcom ako spoločne a nerozdielne oprávneným voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

8. Žalovaná vo svojom odvolaní v prvom rade namietala, že súd prvej inštancie nesprávne posudzoval procesné podmienky konania, keď nárok na plnenie (o zaplatenie 44 000 eur), ktorý si žalobcovia žalobou uplatnili súčasne s určovacou žalobou, bol od 26. júna 2015 do 09. januára 2024 procesnou prekážkou pre uplatnenie určovacieho nároku (o určenie, že pohľadávka vo výške 44 000 eur voči žalovanej patrí do dedičstva). Podľa žalovanej bol súd prvej inštancie povinný už pri podaní žaloby zistiť nespĺnenie podmienky preukázania naliehavého právneho záujmu.

9. K uvedenej námietke odvolací súd uvádza nasledovné:

10. Žalobou, doručenou súdu prvej inštancie dňa 26. júna 2015 sa žalobcovia (resp. v prípade žalobcov A. A. J., K. L. J., K. J. a D. B., nar. XX.XX.XXXX, ich právni predchodcovia) domáhali voči žalovanej jednak určenia, že pohľadávka vo výške 44 000 eur voči žalovanej patrí do dedičstva po poručiteľovi a jednak sa súčasne domáhali uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcom istinu vo výške 44 000 eur. Svojho nároku sa žalobcovia domáhali poukazom na ustanovenie § 175y v tom čase účinného zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, ktorý bol s účinnosťou od 01.07.2016 zrušený zákonom č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok.

11. Podľa § 470 ods. 1 C. s. p., ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

12. Podľa § 470 ods. 2 C. s. p. právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

13. Podaním zo dňa 04. júla 2022, doručeným súdu prvej inštancie dňa 05. júla 2022 vzali žalobcovia čiastočne žalobu späť v rozsahu žalobného návrhu o uloženie povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcom istinu vo výške 44 000 eur s tým, že zotrvali len na určovacom žalobnom návrhu o určenie, že pohľadávka vo výške 44 000 eur voči žalovanej patrí do dedičstva po poručiteľovi. Uvedené čiastočné späťvzatie žaloby bolo doručené súdu prvej inštancie pred začatím pojednávania vo veci samej, s čiastočným späťvzatím vyslovil dňa 09. januára 2024 pred otvorením meritórneho pojednávania súhlas aj D. B., nar. XX. XXXXXX XXXX, právny nástupca pôvodného žalobcu v 1. rade D. B., nar. XX. XXXXXXX XXXX, ktorý v priebehu konania, dňa XX. XXXXXX XXXX zomrel.

14. Podľa § 145 ods. 2 C. s. p. ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzati žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

15. Podľa § 146 ods. 1 C. s. p. súd konanie nezastaví, ak žalovaný so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov nesúhlasí. Na nesúhlas žalovaného so späťvzatím žaloby sa neprihliada, ak dôjde k späťvzati žaloby skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 alebo pojednávanie.

16. Podľa § 217 ods. 1 C. s. p. pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

17. Z citovaného ustanovenia § 145 ods. 2 C. s. p. vyplýva, že účinky späťvzatia žaloby nastávajú okamihom späťvzatia a súd po čiastočnom späťvzati žaloby pokračuje v konaní v tej časti, ktorá zostala predmetom konania. Výrok o čiastočnom späťvzati je však súčasťou až rozhodnutia vo veci samej. Vzhľadom k skutočnosti, že k čiastočnému späťvzatiu žaloby prišlo pred začatím pojednávania vo veci samej (pred otvorením meritórneho pojednania žaloby, vrátane vyslovenia súhlasu s čiastočným späťvzatím aj žalobcom D. B., nar. XX. XXXXXX XXXX), súhlas žalovanej so späťvzatím nebol potrebný, a preto súd prvej inštancie postupoval správne, keď neskúmal, či žalovaná so späťvzatím súhlasí. Od momentu účinného čiastočného späťvzatia žaloby (od vyslovenia súhlasu s čiastočným späťvzatím aj žalobcom D. B., nar. XX. XXXXXX XXXX) bol predmetom prvoinštančného konania len ten žalobný návrh, ktorým sa žalobcovia domáhali určenia, že pohľadávka vo výške 44 000 eur voči žalovanej patrí do dedičstva po poručiteľovi. S poukazom na citované ustanovenie § 217 ods. 1 C. s. p. je preto nepochybné, že v čase rozhodovania súdu prvej inštancie bol predmetom konania len jeden žalobný návrh – určovací. Námitka žalovanej o tom, že existencia žalobného nároku na plnenie bola prekážkou pre rozhodnutie o určovacom nároku žalobcov, je preto nedôvodná. Podstatným bolo, že v čase vyhlásenia napadnutého rozsudku tomuto vyhláseniu nebránila žiadna procesná prekážka. Odvolací súd dodáva, že prvoinštančný súd sa zaoberal aj otázkou naliehavého právneho záujmu na určení, pričom správne dospel k záveru, že naliehavý právny záujem žalobcov na určení je daný priamo procesnou normou – ustanovením § 175y Občianskeho súdneho poriadku účinného v čase doručenia žaloby súdu prvej inštancie a v zmysle ktorého nezariadenie majetku alebo dlhov do aktív a pasív dedičstva v dôsledku postupu podľa § 175k ods. 3 nebráni účastníkom konania, aby sa domáhali svojho práva žalobou mimo konania o dedičstve.

18. Ďalšie odvolacie námietky žalovanej spočívali v jej tvrdení, že súd prvej inštancie znemožnil uplatnenie jej procesných práv nezohľadnením jej veku a sociálneho postavenia podľa článku 6 ods. 2 C. s. p., odmietol ju vypočuť a prijať jej dôkazné návrhy.

19. Podľa čl. 6 ods. 1 C. s. p. strany sporu majú v konaní rovné postavenie spočívajúce v rovnakej miere možností uplatňovať prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem prípadu, ak povaha prejednávanej veci vyžaduje zvýšenú ochranu strany sporu s cieľom vyvažovať prirodzene nerovnovážne postavenie strán sporu.

20. Podľa čl. 6 ods. 2 C. s. p. súd zohľadňuje špecifické potreby strán sporu vyplývajúce z ich zdravotného stavu a sociálneho postavenia.

21. Podľa § 185 ods. 1 C. s. p. súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná.

22. Podľa § 195 ods. 1 C. s. p., na návrh môže súd nariadiť výsluch strany o tvrdených skutočnostiach, ktoré v konaní vyšli najavo, ak ich nemožno preukázať inak; ustanovenie § 150 ods. 2 tým nie je dotknuté.

23. Podľa § 183 ods. 1 C. s. p. pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov. Pojednávanie môže byť na návrh strany odročené len vtedy, ak sa strana alebo jej zástupca z dôležitých dôvodov nemôže dostaviť na pojednávanie a zároveň od nich nemožno spravodlivo žiadať, aby sa na pojednávaní nechali zastúpiť.

24. Dôvodová správa k citovanému čl. 6 C. s. p. uvádza, že znenie tohto ustanovenia reflektuje judikatúru štrasburských orgánov ochrany práva, ktorá zásadu rovnosti zbraní vníma ako rovnakú mieru možností participovať na procesných úkonoch ako vlastných (prostriedky procesného útoku v procesných úkonoch) tak i v procesných úkonoch protistrany v tom zmysle, aby ku každej relevantnej námietke, tvrdeniu či dôkazu mala objektívnu možnosť vyjadriť sa protistrana. To či sporová strana svoje procesné oprávnenia aj reálne využije a v akej kvalite, už netvorí obsah princípu rovnosti strán. V odseku 2 citovaného ustanovenia sa akcentujú špecifické potreby určitých kategórií subjektov, ktoré nespádajú pod pojmové vymedzenie slabšej sporovej strany. Súd je povinný zohľadňovať určité špecifické potreby tých subjektov, ktorých zdravotný stav, príp. sociálne postavenie odôvodňujú určitý špecifický procesný režim, ktorý však nemá nijakým spôsobom negovať princíp rovnosti sporových strán. Ide o vyjadrenie ľudskej slušnosti napr. vo vzťahu k zdravotne postihnutým osobám a spočíva v zohľadňovaní okolností, ktoré môžu mať vplyv na mieru náročnosti realizácie oprávnení týchto špecifických subjektov. Ide napr. o stanovenie času pojednávania, výnimky z povinností, ktorými sú strany pri vedení pojednávania zaťažované a pod. (porovnaj aj: Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár, Praha: C. H. Beck, 2016 str. 44 - 46).

25. K námietke o nevykonaní výsluchu žalovanej a neprijatí jej dôkazných návrhov odvolací súd poukazuje na citované ustanovenie § 185 C. s. p.. Je úlohou súdu ustáliť, ktoré skutkové tvrdenia sú pre rozhodnutie o veci relevantné, ktoré z relevantných tvrdení sú sporné, ktoré považuje za nesporné a ktoré je potrebné dokazovať. Odvolací súd tu dáva do pozornosti uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 262/2009 zo dňa 18. augusta 2010, ktorý konštatoval, že „súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. K procesným právam strany sporu nepatrí, aby bol súdom vykonaný každý ňou navrhnutý dôkaz alebo dôkaz, o ktorom sa procesná strana subjektívne domnieva, že by mal byť súdom vykonaný. Rozhodovanie o tom, ktoré z dôkazov budú vykonané, patrí vždy výlučne súdu, a nie účastníkovi konania. Ak sa súd rozhodne, že určité dôkazy nevykoná (napríklad preto, že sú podľa jeho názoru pre vec nevýznamné alebo nadbytočné), nemôže to byť považované za postup znemožňujúci procesnej strane uskutočňovať jej procesné oprávnenia“ (porovnaj aj uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/26/2017 zo dňa 06. marca 2017 a 9Cdo/256/2020 zo dňa 24. októbra 2022). V tejto súvislosti je potrebné dodať, že z práva na spravodlivé súdne konanie síce vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (sp. zn. I. ÚS 46/05, sp. zn. II. ÚS 76/07).

26. Odvolací súd ďalej poukazuje aj na citované ustanovenie § 195 ods. 1 C. s. p., z dikcie ktorého nie je možné vyvodiť povinnosť súdu vykonať výsluch strany a teda ani právo strany na vykonanie dôkazu jej výsluchom. Odvolací súd nezdieľa právny názor súdu prvej inštancie, podľa ktorého právo byť vypočutý patrí medzi základné práva účastníka konania. Právo vyjadrovať sa napr. k podaniam, resp. prednesom protistrany, dokazovaniu a právnej stránke veci (§ 167 C. s. p., 181 ods. 1 C. s. p., § 182 C. s. p.) nie je možné zamieňať s výsluchom strany ako dôkazným prostriedkom (§ 187 C. s. p., § 195 C. s. p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom uznesení z 30. novembra 2016, sp. zn. 1 Cdo 8/ 2016, publikovanom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov SR pod č. R 21/2017 prijal stanovisko, že povinnosť uskutočniť výsluch strany civilného sporu nie je absolútna. Ak súd nevykoná dôkaz výsluchom sporovej strany, bez ďalšieho nedochádza k porušeniu práva na spravodlivý proces.

27. Z uvedeného je zrejmé, že neprišlo k porušeniu práva žalovanej tým, že súd prvej inštancie neuskutočnil jej výsluch. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia podrobne uviedol, prečo výsluch žalovanej neuskutočnil, poukázal na skutočnosť, že výsluch žalovanej by neprispel

k zisteniu skutočností potrebných pre rozhodnutie vo veci, pretože išlo o skutočnosti (označené na pojednávaní právny zástupcom žalovanej), ktoré bolo možné zistiť aj inak. Súčasne prvoinštančný súd poukázal na opakovanú neprítomnosť žalovanej na pojednávaní s tým, že by pojednávanie za účelom jej výsluchu musel odročiť. Právny zástupca žalovanej síce na pojednávaní dňa 09. januára 2024 ospravedlnil neprítomnosť žalovanej jej vyšším vekom, subjektívnymi zdravotnými ťažkosťami a obavou z ochorenia COVID 19, je však zrejmé, že nešlo dôvod na odročenie pojednávania predpokladaný ustanovením citovaného § 183 C. s. p., keď dôležitý dôvod na odročenie pojednávania žalovanou preukázaný nebol. Samotný vyšší vek ani subjektívne obavy z ochorenia dôležitým dôvodom na odročenie pojednávania nie sú, zdravotné ťažkosti, ktoré by jej objektívne znemožňovali zúčastniť sa pojednávania, nepreukázala. Odvolací súd navyše dodáva, že žalovaná bola v konaní zastúpená právny zástupcom – advokátom, ktorý bol prítomný na pojednávaní, mala teda možnosť prostredníctvom svojho právneho zástupcu vyjadrovať sa k podaniam a prednesom žalobcov, navrhovať dôkazy i predniesť záverečnú reč. Skutočnosť, že súd prvej inštancie nevykonal dôkazy navrhnuté žalovanou teda nie je porušením jej práva na spravodlivý proces, pričom odvolací súd konštatuje, že nezistil ani porušenie čl. 6 ods. 2 C. s. p. súdom prvej inštancie.

28. Žalovaná vo svojom odvolaní ďalej namietala, že jej neboli doručené listiny označené v odseku 33. rozsudku ako

a) podstatná časť dedičského spisu PN 6D/198/2015,

b) fotokópia spisu UPSVaR Piešťany na meno K. B.,

c) podstatný obsah spisu Okresného súdu Piešťany č. k. 9C/21/2014,

a prvoinštančný súd ani nevykonal dokazovanie listinami spôsobom upraveným v Civilnom sporovom poriadku, v zápisnici z pojednávania ani v rozsudku neoznačil, ktoré listinné dôkazy boli žalovanej skutočne doručené, z obsahu zápisnice z pojednávania zo dňa 09.01.2024 nevyplýva, že by súd vykonal dokazovanie listinami spôsobom podľa § 204 C. s. p., § 206 C. s. p. a 205 C. s. p..

29. Podľa § 204 C. s. p. dôkaz listinou sa vykoná tak, že súd listinu alebo jej časť prečíta alebo oznámi jej obsah; to neplatí, ak ide o listinu, ktorej odpis bol strane sporu v priebehu konania doručený a ak listina alebo jej obsah neboli protistranou spochybnené.

30. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že listiny z dedičského spisu PN 6D/198/2015, z ktorých súd prvej inštancie čerpal skutkové poznatky (úmrtný list K. B., zápisnica o predbežnom vyšetrení zo dňa 12. mája 2015, oznámenie vo veci prejednávania dedičstva zo dňa 15. mája 2015, uznesenie o prerušení dedičského konania 6D/198/2015-50), boli žalovanej doručené dňa 20. júna 2016 spolu so žalobou (doručenka č. I. 63).

31. Spisový materiál Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany vo veci klienta K. B. bol dňa 06. júla 2022 prvoinštančným súdom doručený právny zástupcovi žalovanej – Advokátskej kancelárii Mojžiš a partneri, s. r. o. (doručenka č. I. 337).

32. Listiny tvoriace obsah spisu Okresného súdu Piešťany č. k. 9C/21/2014, ktoré prvoinštančný súd v tomto konaní vyhodnotil ako podstatné pre preskúmané konanie - zápisnica z pojednávania zo dňa 03. marca 2020, na ktorom bol vykonaný výsluch žalovanej a rozsudok vo veci 9C/21/2014-221 zo dňa 21. mája 2020 boli žalovanej listinne doručené dňa 22. septembra 2021 (doručenka na č. I. 238 spisu).

33. Z obsahu zápisnice z pojednávania dňa 09. januára 2024 odvolací súd zistil, že na výzvu súdu prvej inštancie strany sporu, prostredníctvom svojich právnych zástupcov výslovne uviedli, že nespochybujú žiadnu z listín, doručených im v priebehu konania. Súd následne konštatoval, že obsah listín nebude oboznamovať (§ 204 C. s. p.), pretože všetky boli stranám doručené. Odvolací súd vypočutím záznamu zvukovej nahrávky z pojednávania zistil, že protokolácia zachytená v zápisnici z pojednávania korešponduje so zvukovou nahrávkou. Podľa odvolacieho súdu bol splnený účel ustanovenia § 204 C. s. p., pretože strany sporu jednoznačne mali poznatky o listinách, ktoré tvorili obsah spisu a bol im známy aj obsah týchto listín. Žalovaná navyše bola stranou sporu v konaní Okresného súdu Piešťany č. k. 9C/21/2014 (tiež v procesnom postavení žalovanej), ako dedička po poručiťovi K. B. bola účastníčkou konania PN 6D/198/2015 a Spisový materiál Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany vo veci klienta K. B. bol vedený aj na základe jej žiadosti o poskytnutie peňažného príspevku na opatrovanie.

34. K svojmu odvolaniu žalovaná pripojila faktúru č. 5286 zo dňa 09. augusta 2013, vystavenú na K. B. ako odberateľa a dodací list zo dňa 08. augusta 2013 s tým, že týmito dôkaznými prostriedkami, ktoré dodatočne dohľadala v osobnej dokumentácii mienila preukázať spotrebovanie finančných prostriedkov poručiteľom v súdom označenom období (7. mája až 20. mája 2013), kedy mohlo vzniknúť bezdôvodné obohatenie. Žalovaná tiež navrhla, aby súd objektivizoval svoje skutkové závery požiadanim banky o informácie o nakladaní s prostriedkami poručiteľa. Odvolací súd uvádza, že nové skutočnosti a dôkazy v odvolacom konaní sú prípustné len pri splnení podmienok zakotvených v ustanovení § 366 C. s. p.

35. Podľa ustanovenia § 366 C. s. p. prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

36. Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaná v prvoinštančnom konaní do vyhlásenia napadnutého rozsudku vo veci samej nepredložila vyššie uvedené dôkazné prostriedky, ani nenavrhol dokazovanie informáciou z banky. Z odvolania žalovanej tiež nevyplýva, ktorá podmienka citovaného ustanovenia § 366 C. s. p. pripúšťa uplatnenie uvedenej odvolacej argumentácie (ktorá je v konaní novotou), keď v prvoinštančnom konaní mala žalovaná dostatočný priestor na predkladanie dôkazov. Odvolací súd sa preto v zmysle citovaného ustanovenia § 366 C. s. p. uvedenou odvolacou námietkou nezaoberal.

37. Žalovaná namietala, že súd nebol oprávnený hodnotiť jej výpovede z trestného konania, kde vypovedala v postavení podozrivej, pretože jej procesné postavenie jej umožňovalo brániť sa bez toho, aby výpoveď mohla byť zneužitá v civilnom konaní.

38. Podľa § 187 ods. 1 C. s. p. za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo zákonným spôsobom z dôkazných prostriedkov.

39. Podľa § 187 ods. 2 C. s. p. dôkazným prostriedkom je najmä výsluch strany, výsluch svedka, listina, odborné vyjadrenie, znalecké dokazovanie a obhliadka. Ak nie je spôsob vykonania dôkazu predpísaný, určí ho súd.

40. Z citovaných ustanovení vyplýva, že zákon pripúšťa každý prostriedok, ktorý je nositeľom informácie dôležitej pre rozhodnutie vo veci samej, s výnimkou takých prostriedkov, ktoré neboli získané zákonom predpísaným alebo dovoľeným spôsobom. V preskúvanom prípade oboznámením sa s uznesením Okresného riaditeľstva PZ v Trnave ČVS:ORP-943/3-VYS-TT-2014 zo dňa 15. júla 2014 nejde o neprípustný dôkazný prostriedok – dôkaz, ktorý by nebol získaný zákonom predpísaným alebo dovoľeným spôsobom. O neprípustný dôkaz by išlo v tom prípade, ak by jeho zadovážením došlo k porušeniu práv fyzickej alebo právnickej osoby, čo nie je preskúvaný prípad.

41. Pokiaľ žalovaná namietala, že súd založil svoje úvahy na neprijateľnom predpoklade, že všetky finančné prostriedky poručiteľa si prisvojila žalovaná, k tejto námietke odvolací súd dodáva, že z obsahu spisu a odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že rozhodnutie súdu vychádza z riadne zisteného skutkového stavu, podloženého listinnými dôkaznými prostriedkami, z ktorých súd prvej inštancie zistil dôkazy, preukazujúce skutočnosti tvrdené žalobcami.

42. Súd prvej inštancie podrobne a logicky v odôvodnení napadnutého rozhodnutia vysvetlil, ako dospel k záveru, že poručiteľ za svojho života daroval žalovanej sumu 44 000 eur zo zrušeného neviazaného termínovaného vkladu v D. H., G. (ods. 72. až 80.) a odvolací súd sa s týmito úvahami prvoinštančného súdu stotožňuje. Odvolací súd k námietkam žalovanej dodáva, že sama uviedla – napr. v žiadosti o poskytnutie peňažného príspevku na opatrovanie, že jej otec všade potrebuje doprovod a že žalovaná má na starosti jeho domácnosť aj financie. Pred vyšetrovatelkou Okresného riaditeľstva PZ v Trnave uviedla, že finančné prostriedky sú vložené na účte v D. H., nevedela sa vyjadriť, či je na účte 40 000 eur alebo 44 000 eur, s týmito peniazmi nevykonáva žiadne manipulácie, nevedela sa vyjadriť, či je účet vedený na jej meno alebo na meno otca a ona je spoludisponent, tieto peniaze nepovažuje za svoje. V dedičskom konaní sa zase vyjadrila, že poručiteľ jej daroval 40 000 eur, v konaní vedenom na Okresnom

súde Piešťany sp. zn. 9C/21/2014 tvrdila, že poručiteľ jej daroval 30 000 eur. Súd prvej inštancie správne, v súlade s ustanovením § 191 ods. 1 C. s. p. vyhodnotil vo vzájomnej súvislosti skutočnosť, že peniaze vybrané z účtu boli v sume 44 129,78 eura a v spojení s vyjadrením poručiteľa pred vyšetrovatelkou Okresného riaditeľstva PZ v Trnave, že peniaze, ktoré mal, daroval dcére – žalovanej, dospel k záveru, že poručiteľ daroval žalovanej sumu 44 000 eur. Odvolací súd pritom súhlasne s prvoinštančným súdom konštatuje, že rozdielne vyjadrenia žalovanej o výške sumy, ktoré jej mal otec darovať vyznievajú nedôveryhodne.

43. Nedôvodná je aj námietka žalovanej, že sa súd prvej inštancie dopustil zásadného nesprávneho právneho posúdenia tým, že nepodriadil nárok žalobcov pod konkrétnu skutkovú podstatu vymedzenú v § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

44. Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

45. Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

46. Súd prvej inštancie vyhodnotil darovaciu zmluvu o darovaní finančných prostriedkov poručiteľom žalovanej za absolútne neplatný právny úkon, pretože z lekárskeho správ a znaleckého posudku č. 10/2015 znalkyne MUDr. Moniky Gregorovej, znalkyne v odbore zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria vyplynulo, že už v roku 2012 trpel poručiteľ duševnou poruchou, v dôsledku ktorej nebol schopný vykonávať niektoré právne úkony, najmä úkony spravovania financií. Prvoinštančný súd tak uzavrel, že poručiteľ v čase darovania predmetných finančných prostriedkov žalovanej trpel duševnou chorobou, pre ktorú nemohol konať slobodne ani vážne. Z uvedeného je zrejmé, že bezdôvodné obohatenie žalovanej vzniklo prijatím plnenia z neplatného právneho úkonu. Povinnosť vydať bezdôvodné obohatenie vyplýva priamo z citovaného ustanovenia § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Uvedeným právnym posúdením sa prvoinštančný súd zaoberal podrobne v odseku 83. odôvodnenia napadnutého rozsudku. Tvrdenie žalovanej, že čas vzniku obohatenia je neopomenuteľnou hmotnoprávnou náležitosťou určovacieho výroku, nemá oporu v žiadnej hmotnoprávnej ani procesnoprávnej norme.

47. Vo vzťahu k závislému napadnutému výroku III. o náhrade trov konania žalovaná nevzniesla žiadne osobitné námietky, pričom odvolací súd konštatuje správnosť aj tohto výroku s prihliadnutím na vecnú správnosť napadnutého výroku I..

48. Podľa ustanovenia § 387 ods. 1 C. s. p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

49. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu odvolací súd konštatuje, že odvolacie námietky žalovanej sú nedôvodné, odvolacie dôvody naplnené neboli, rozsudok súdu prvej inštancie preto v napadnutej časti výrokov I. a III. v súlade s citovaným ustanovením § 387 ods. 1 C. s. p. ako vecne správny potvrdil.

50. Žalovaná v odvolacom konaní úspešná nebola, žalobcovia tak boli úspešní v celom rozsahu, majú preto voči žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške podľa § 396 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p., aj vzhľadom na to, že tu neboli dané žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali výnimočne im náhradu trov konania nepriznať (§ 257 C. s. p.). O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 C. s. p. súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku, a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

51. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie vydal pomerom hlasov 3:0, t. j. jednomyseľne (§ 393 ods. 2 C. s. p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C. s. p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C. s. p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C. s. p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C. s. p.).